

Nord Stream 2 AG
Hinterbergstrasse 38A
6312 Steinhausen,
Switzerland

Kontor/afdeling
Undergrund

Dato
28-01-2025

J nr. 2024 - 4298

/mklh/lsm

Afgørelse om tilladelse til arbejder ved og på Nord Stream 2-rørledningsanlægget i Østersøen

Energistyrelsen meddeler hermed tilladelse til, at Nord Stream 2 AG kan udføre arbejder ved og på Nord Stream 2-rørledningsanlægget i Østersøen, jf. kontinentalsokkelovens¹ § 4, stk. 1, samt bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg² § 2, stk. 1.

Det er en forudsætning for tilladelsen, at Nord Stream 2 AG gennemfører arbejderne inden for de fysiske og miljømæssige rammer samt forudsætninger, der fremgår af ansøgningen og habitatvurderingen. Habitatvurderingen indeholder en væsentlighedsvurdering efter offshorehabitatbekendtgørelsens³ § 3 og en vurdering efter reglerne om artsbeskyttelse i bekendtgørelsens § 5.

Vilkår

Tilladelsen meddeles på følgende vilkår, jf. kontinentalsokkelovens § 4, stk. 2, og § 4, stk. 1, i bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og på kontinentalsoklen:

1. Arbejderne skal udføres i perioden fra den 1. april 2025 til og med den 30. september 2025.
2. Arbejderne skal udføres i henhold til Energistyrelsens standardvilkår for forundersøgelser til havs (bilag 1).
3. Nord Stream 2 AG skal udfylde Energistyrelsens vedlagte skema vedrørende redegørelse for opfyldelse af vilkår (bilag 2) og returnere det udfyldte skema til Energistyrelsen senest 4 uger efter arbejdernes afslutning.

¹ Lov om kontinentalsoklen og visse aktiviteter på søterritoriet, jf. lovbekendtgørelse nr. 199 af 27. februar 2024

² Bekendtgørelse nr. 1520 af 15. december 2017 om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og kontinentalsoklen med senere ændringer.

³ Bekendtgørelse nr. 846 af 26. juni 2024 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved videnskabelige undersøgelser, forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

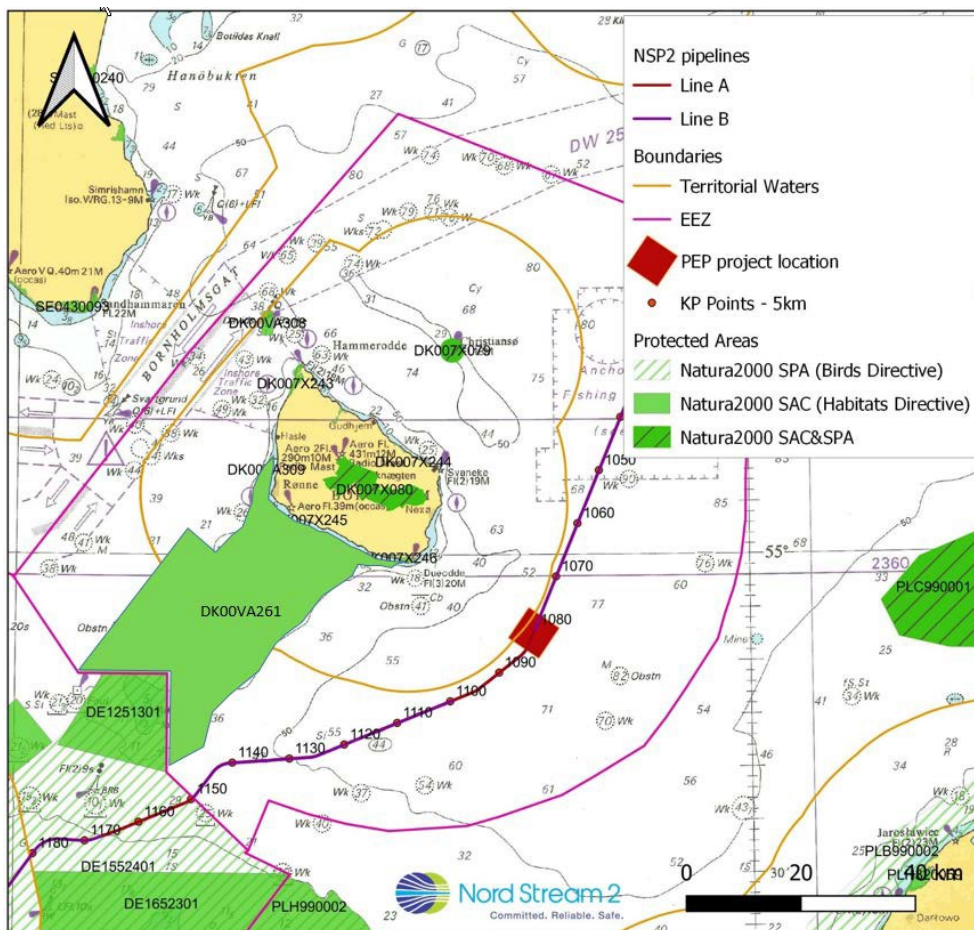
Følgende mailadresser skal orienteres: mklh@ens.dk og indvindingsekr@ens.dk.

4. Nord Stream 2 AG skal udfylde vedhæftede skema NoiseRegisterTemplate (bilag 3) og indsende skemaet til Miljøstyrelsen. Indrapporteringen skal foregå under kolonnen "Generic explicitly impulsive source" og omfatte dato for den støjende aktivitet (dag), position, lydniveau og en angivelse af, hvilken aktivitet der har forårsaget impulsstøjen. Dokumentation for at indrapporteringen er fremsendt til Miljøstyrelsen skal fremsendes til indvindingsekr@ens.dk senest 3 måneder efter arbejderne afslutning.
5. Nord Stream 2 AG skal fremsende oplysninger om det/de anvendte fartøj(er) og selskaber, der anvendes til de ansøgte arbejder, til Energistyrelsens godkendelse senest 6 uger inden arbejderne påbegyndes.
6. Nord Stream 2 AG skal indsende surveydata og -resultater fra de ansøgte arbejder, herunder data og resultater fra det afsluttende as-left survey, til Energistyrelsen så snart disse er klar og senest 3 måneder efter endt undersøgelsesprogram.
7. Nord Stream 2 AG skal årligt fremsende en plan for Nord Stream 2-rørledningsanlægget til Energistyrelsen. Planen skal indeholde selskabets konkrete fremtidsplaner for hele rørledningsanlægget, herunder for de overskårede rørstykker, som forventes lagt på havbunden i forbindelse med de ansøgte arbejder.

Vilkårene er uddybet og begrundet i nærværende afgørelses afsnit om Energistyrelsens vurdering og begrundelse.

Sagsfremstilling

Nord Stream 2 AG har den 26. september 2024 ansøgt om tilladelse til at udføre afhjælpende arbejder på Nord Stream 2-rørledningsanlægget i dansk eksklusiv økonomisk zone i Østersøen (se figur 1) i Q2-Q3 2025. Selskabet ansøgte i maj 2024 om tilladelse til at udføre arbejderne i Q3-Q4 2024, men udskød arbejderne til Q2-Q3 2025 og indsendte derfor i september 2024 en opdateret ansøgning. Nærværende ansøgning fra Nord Stream 2 AG er suppleret af en habitatvurdering.

Figur 1. Kort over Østersøen omkring Bornholm med angivelse af Nord Stream 2-rørledningsanlæggets rute og projektområdet (rød) for de ansøgte arbejder med nærliggende Natura 2000-områder (grøn).

Formålet med de ansøgte arbejder er at minimere risikoen for miljø og mennesker ved at præservere en beskadiget rørledning (rørledning A) på Nord Stream 2-rørledningsanlægget i dansk eksklusiv økonomisk zone, og derved forhindre yderligere udblæsning af gas fra rørledningen samt tilførsel af iltet havvand ind i rørledningerne.

Præservingen foregår ved at installere specialdesignede isolerende plugs ved hver af de to åbne rørledningsender. Før de isolerende plugs kan installeres er det nødvendigt at overskære rørledningen i et "rent snit" i en passende afstand fra de beskadigede rørender, da de nuværende rørender er deforme (se figur 2). Yderligere vil der før og efter installationsarbejderne blive nedlagt sten ved rørledningsenderne for at beskytte og stabilisere rørledningerne.

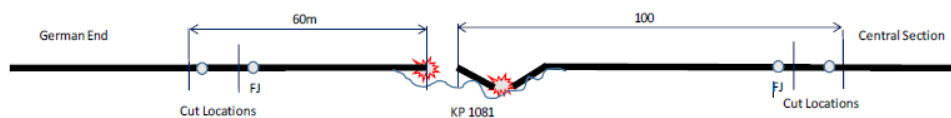
Arbejderne udføres fra et dynamisk positioneringsfartøj, der er udstyret med en undervandsdrone (*Remotely Operated Vehicle*, "ROV") og en kran, der anvendes til undersøiske arbejder.

Nord Stream 2 AG beskriver i ansøgningsmaterialet, at det forud for overskæring af den beskadigede rørledning er nødvendigt med en mindre havbundsudgravning og stenlægning for at få tilstrækkelig adgang til rørledningen. I materialet beskrives videre, at den samlede mængde af sediment, der skal udgraves, er i størrelsesordenen ca. 60-100 m³. For at mindske suspension af sediment i forbindelse med udgravningsarbejderne anvendes en ROV-baseret pumpe, som flytter det udgravede sediment bagud i et kontrolleret tempo. Herefter skal der lægges sten (rock bags) i udgravningerne for at stabilisere rørledningen.

Før skæringsarbejderne påbegyndes, foretages en undersøgelse (flooded member detection check) af, om rørledningen er oversvømmet ved den pågældende skæring, således at man ikke skærer ned i en gaslomme. Såfremt undersøgelsen identificerer en gaslomme ved skæringsområdet forlader man projektområdet og dropper foreløbigt planerne om at præservere rørledningen.

Rørledningen skæres med en diamantskæreenhed (*Diamond wire cutting tool*, "DWCT"), som sænkes ned på havbunden fra fartøjet via en kran, hvorefter ROV'en guider enheden på plads. Skæreenheden fastspændes på rørledningen og skærer en 12-16 m lang røresektion af i et 'rent' og geometrisk korrekt snit ved hver rørende, inden enheden returnerer til fartøjet.

Figur 2: Skitse over overskæringsarbejderne ved rørledning A i dansk sektor. Den præcise lokation for skæringsarbejderne fastlægges ved de indledende undersøgelser af området.

De overskårede og afkoblede rørstykker lægges på havbunden umiddelbart ved siden af selve rørledningen medmindre Nord Stream 2 AG vurderer, at det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt at samle rørstykkerne op. En ROV vil herefter styre de isolerende rørledningsplugs ind i de åbne rørender på rørledningsanlægget. Når det er bekræftet, at plugsene sidder korrekt, bliver deres lukkemekanismer aktiveret via interfacet på ROV'en. Slutteligt udføres et sidste tjek for at bekræfte og verificere, at forseglingen er tæt, og at rørledningen er fuldt isoleret. De isolerende plugs har en designlevetid på 10 år efter de er installeret, men der er mulighed for, at levetiden er længere afhængig af deres tilstand ved nærmere inspektion. Nord Stream 2 AG beskriver yderligere, at løsningen og designet med isolerende plugs er støttet af DNV's anbefalede praksis for reparation af undersøiske rørledninger, og at det foreslåede design vil blive gennemgået og vurderet af en uafhængig tredjepart.

Efter installationen af plugs beskyttes rørenderne med sten eller betonmadrasser, således at rørledningen er beskyttet mod eksterne påvirkninger, herunder fiskeriaktiviteter.

Nord Stream 2 AG har oplyst, at de på nuværende tidspunkt ikke kender til, hvilket fartøj og hvilken entreprenør der skal anvendes til at udføre arbejderne.

Arbejderne forventes at vare i alt 2-3 uger, og planlægges udført i perioden fra 1. april 2025 til 30. september 2025.

De ansøgte arbejder omfatter følgende aktiviteter:

- Forberedende undersøgelser (as-found survey) i projektområdet med ROV.
- Lokal havbundsudgravning samt stenlægning til støtte for rørledningen forud for overskæring.
- Overskæring af rørledningsender med en ROV udstyret med DWCT, således at to ca. 12-16 meter lange rørledningsstykker kan afkobles rørledning A.
- Flytning af de overskårede rørledningsstykker til midlertidig opbevaring ved siden af eksisterende rørledning.
- Installation af en rørledningsplug i hver åbne rørledningsende.
- Stenlægning og/eller installation af betonmadrasser til understøttelse og beskyttelse af rørledningen.
- Afsluttende undersøgelser (as-left survey) med ROV.

Miljømæssige forhold

Nord Stream 2 AG har i henhold til offshorehabitatbekendtgørelsens § 3, stk. 1, og § 5, stk. 1, udarbejdet en rapport, der beskriver hvorledes de afhjælpende arbejder kan påvirke internationale beskyttelsesområder (Natura 2000-områder) og bilag IV-arter væsentligt.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet at det nærmeste marine Natura 2000-område er Adler Grund og Rønne Banke (DK00VA261), som befinder sig i en afstand på 25 km fra projektområdet. Nord Stream 2 AG har beskrevet, at Adler Grund og Rønne Banke har arten marsvin og naturtyperne rev og sandbanke på områdets udpegningsgrundlag.

Nord Stream 2 AG beskriver i ansøgningsmaterialet, at arbejderne udføres ved brug af en ROV, hvorved der ligeledes anvendes ultra-short baseline ("USBL") udstyr til positionering af ROV'en samt en multibeam echosounder ("MBES"). Både USBL-udstyret og MBES'en genererer undervandsstøj. Selskabet har yderligere beskrevet, at skærearbejderne på rørledningen med diamantskæreenheden ikke vil producere metalspåner, og at støjen fra skæringsarbejderne ikke vil overskride tærskelværdier for hverken midlertidig (TTS) eller permanent høreskade (PTS) for havpattedyr.

Nord Stream 2 AG vurderer, at den anvendte MBES ikke har en påvirkning på havpattedyr, da udstyret udsender lyde i et frekvensområde, der ligger uden for deres høreområde. Nord Stream 2 AG redegør endvidere i ansøgningsmaterialet for, at USBL-udstyret kan medføre henholdsvis TTS og PTS for marsvin. Det fremgår, at de beregnede afstande for TTS- og PTS-påvirkninger for marsvin vil være henholdsvis 150 meter for TTS og 15 meter for PTS. Selskabet vurderer yderligere, at projektaktiviteterne ikke vil påvirke fugle, da arbejderne foregår på havbunden og da sedimentspredningen fra arbejderne vil være kortvarig og begrænset til de dybere vandlag.

Nord Stream 2 AG redegør for, at de ansøgte arbejder ikke vil medføre en påvirkning på Natura 2000-områdernes integritet eller udpegningsgrundlag grundet afstanden på mere end 20 km til nærmeste Natura 2000-område. Selskabet vurderer yderligere, at påvirkninger på bilag IV-arter som følge af de ansøgte arbejder vil være ubetydelig (*negligible*), da TTS-afstanden på 150 m er betinget af, at marsvinene opholder sig inden for den påvirkningsradius i 4 timer. Selskabet vurderer således, at marsvin fortrænges fra påvirkningszonen for TTS, og dermed også PTS, som følge af aktiviteten.

Ansøger redegør endvidere for, at projektaktiviteterne foregår under springlaget, hvilket begrænser spredningen af sediment til de øvre vandlag. Selskabet vurderer endvidere, at sedimentspredning som følge af det mindre udgravningsarbejde på havbunden vil resultere i en lokal og kortvarig forøget turbiditet nær havbunden, hvoraf størstedelen af det suspenderede sediment vil lægge sig på havbunden igen inden for få timer og i en afstand på 500 m fra udgravningsstedet. Det vurderes således, at sedimentspredningen vil forblive udenfor dansk territorialfarvand. Nord Stream 2 AG beskriver, at stenene, der skal lægges, vil være rene og fri for forurenende stoffer, og at det suspenderede sediment fra stenlægning vil bundfælde i nærheden af projektområdet, samt at den forøgede sedimentkoncentration i vandsøjlen vil være både lokal og kortvarig.

Ansøgningsmaterialet indeholder endvidere en vurdering af de ansøgte arbejder i henhold til de 11 deskriptorer i havstrategilovens⁴ bilag 2. Nord Stream 2 AG vurderer, at der vil være ingen eller en ubetydelig påvirkning på relevante deskriptorer, og at de ansøgte arbejder ikke vil påvirke den generelle miljøtilstand eller have en negativ påvirkning på de 11 deskriptorers miljømål, og ej heller vil være til hinder for eller forsinke opnåelse af god miljøtilstand for de 11 deskriptorer.

Høring

Myndighedshøring

Ansøgningsmaterialet har været i høring fra den 31. maj 2024 til den 21. juni 2024 og igen i perioden fra den 10. oktober 2024 til den 7. november 2024, da det ansøgte

⁴ Lov om havstrategi, jf. lovbekendtgørelse nr. 123 af 1. februar 2024

udførelsestidspunkt blev ændret til Q2-Q3 2025. Materialet har været i høring hos Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Søfartsstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Miljøstyrelsen, Slots- og Kulturstyrelsen, Vikingeskibsmuseet og Erhvervsstyrelsen.

Energistyrelsen har modtaget høringsvar fra alle hørte myndigheder.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering har med e-mail dateret den 3. juni 2024 oplyst, at Område for Bedre Regulering ikke har nogen bemærkninger til de pågældende arbejder, da dokumentet ikke er en retsakt, og derfor ikke i sig selv medfører administrative konsekvenser for dansks erhvervsliv.

Søfartsstyrelsen har med e-mail dateret den 12. juni 2024 oplyst, at Søfartsstyrelsen ikke har bemærkninger til de pågældende arbejder, men henviser til bekendtgørelse nr. 1229 af 3. oktober 2023 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter i danske farvande. Bekendtgørelse og vurderingsskema kan findes på <https://www.soefartsstyrelsen.dk/sikkerhed-til-soes/sejladssikkerhed/entreprenoeropgaver-til-soes> og <https://www.dma.dk/safety-at-sea/safety-of-navigation/construction-works-at-sea>.

Søfartsstyrelsen oplyser yderligere, at styrelsen efter almindelig praksis vil bringe meddelelse i Efterretninger for Søfarende om arbejdet, og at Nord Stream 2 AG anmodes om at informere Søfartsstyrelsen med relevante oplysninger om projektet mindst 4 uger forinden arbejdet igangsættes, og at informationerne bedes sendt til efs@dma.dk og cc sifa@dma.dk med henvisning til sagsnr. 2024129426. Søfartsstyrelsen nævner, at rørstumperne, der midlertidigt forventes at blive efterladt på havbunden, bør fjernes i sin helhed snarest muligt.

Søfartsstyrelsen har i høringsvar af 1. november 2024 bekræftet, at høringsvaret fra den 12. juni 2024 fortsat er dækkende.

Vikingeskibsmuseet har med e-mail dateret den 19. juni 2024 bemærket, at der i det aktuelle område med side-scan sonar er kortlagt objekter forud for anlæggelse af den oprindelige rørføring, og at disse objekter kan være beskyttet af Museumsloven. Der blev oprettet en beskyttelseszone omkring objekterne, og beskyttelseszonerne er stadig gældende. Der er tale om to objekter med en beskyttelseszone på henholdsvis 50 meters og 12,5 meters radius. Hvis beskyttelseszonerne ikke kan overholdes ved det planlagte anlægsarbejde, vil Vikingeskibsmuseet indstille til Slots- og Kulturstyrelsen, at der stilles vilkår om en marinarkæologisk undersøgelse.

Ansøger bør også være opmærksom på Museumslovens § 29 h, stk. 1, ifølge hvilken fund af spor af fortidsminder eller vrage gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standses.

Energistyrelsen har den 19. juni 2024 forelagt Nord Stream 2 AG bemærkninger fra Vikingeskibsmuseet.

Nord Stream 2 AG har den 21. juni 2024 oplyst, at objekterne befinder sig mere end 1,5 km fra undersøgelsesområde.

Energistyrelsen har den 25. juni 2024 forelagt oplysningerne om objekternes placering for Vikingeskibsmuseet, der den 28. juni 2024 har bemærket, at der ikke er nogen problemer, hvis objekterne er i god afstand fra undersøgelsesområdet.

Fiskeristyrelsen har ved e-mail af 20. juni 2024 oplyst, at styrelsen ikke har bemærkninger til gennemførelsen af det ansøgte projekt.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har ved e-mail dateret den 21. juni 2024 samt ved e-mail dateret den 14. november 2024 oplyst, at de efter høring af myndigheder under Forsvarsministeriet ikke har specifikke bemærkninger vedrørende det beskrevne arbejde. Dog noteres det, at der ikke er anført oplysninger om arbejdsfartøj(er), men alene at disse oplysninger tilvejebringes senest seks uger før arbejdets udførelse. Forsvarskommandoen kan således ikke afgive et endeligt positivt tilsagn til en tilladelse, før disse oplysninger er forelagt og behandlet. Det anbefales, at disse oplysninger fremsendes så hurtigt som muligt og gerne tidligere end de varslede seks uger før arbejdets iværksættelse.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse bemærker endvidere, for så vidt angår ueksploderet ammunition, at der generelt i forbindelse med samtlige undersøgelsesområder skal gøres opmærksom på, at såfremt der bliver identificeret/forekommer fund af ueksploderet ammunition eller lignende farlige genstande, skal arbejdet straks indstilles, og der skal tages kontakt til Forsvarets Operationscenter jævnfør BEK 1229 af 3/10/2023 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande.

Forsvarets Operationscenter ved National Maritime Operations Centre (NMOC) kan telefonisk kontaktes på: +45 728 50380/+45 728 50371.

Foruden ovenstående forhold skal der gøres opmærksom på, at de udstedte tilladelser samt kontaktoplysninger til det firma eller de skibe som eventuelt skal udføre arbejdet, skal være tilgængelige for Forsvarets Operationscenter, NMOC via den myndighed, der udsteder tilladelsen. Såfremt der er opdateringer i kontaktoplysningerne, kan disse fremsendes direkte til Forsvarets Operationscenter, NMOC på nedenstående adresser:

Forsvarets Operationscenter, NMOC:

	Telefon	E-mail
Vagthavende officer	+45 728 50380	fko-ktp-nmoc-vo@mil.dk
Maritimt Assistance Service	+45 728 50370	mas@sok.dk
	+45 728 50371	
Omstilling:	+45 728 12300	

Eventuelle henvendelser i sagen bedes rettet til sagsbehandler Solveig With Uhre Christensen pr. mail: fes-nps24@mil.dk eller telefon 7281 3348.

Slots- og Kulturstyrelsen har ved e-mail af 21. juni 2024 fremsendt et høringssvar, hvori styrelsen gør opmærksom på to udpegede kulturhistoriske objekter med friholdelseszoner, som dog umiddelbart ser ud til at kunne respekteres ved det aktuelle arbejde. Slots- og Kulturstyrelsens fulde høringssvar er vedlagt denne afgørelses bilag 4.

Energistyrelsen har den 25. juni fremsendt Nord Stream 2 AG's besvarelse på bemærkninger til Vikingeskibsmuseets høringssvar til Slots- og Kulturstyrelsen, da høringssvaret fra Vikingeskibsmuseet og Slots- og Kulturstyrelsen vedrører de samme to kulturhistoriske objekter. Slots- og Kulturstyrelsen er ikke vendt tilbage med yderligere bemærkninger.

Miljøstyrelsen har med e-mail fremsendt den 26. juni 2024 bemærket, at tilladelse til projektet skal være i overensstemmelse med vandplanlægningen for berørte målsatte vandforekomster⁵ og havstrategien for de berørte havområder.

Projektområdet ligger meget tæt på grænsen til det danske territorialfarvand omkring Bornholm, og det kan ikke - ud fra det fremsendte materiale - udelukkes, at der kan ske påvirkning ind i det målsatte vandområde, som følge af sedimentspredning. Miljøstyrelsen har derfor fremsendt en række tekstnære bemærkninger, der primært vedrører påvirkninger fra sedimentspredning i relation til vandrammedirektivet. Miljøstyrelsens høringssvar fra den 26. juni 2024 er vedlagt denne afgørelses bilag 5.

Energistyrelsen har den 27. juni 2024 forelagt Nord Stream 2 AG bemærkningerne fra Miljøstyrelsen. Nord Stream 2 AG har den 2. juli 2024 fremsendt en besvarelse af Miljøstyrelsens bemærkninger til Energistyrelsen. I besvarelsen redegør Nord Stream 2 for, at afstanden fra projektområdet til dansk territorialfarvand er ca. 1,7 km og at arbejderne udføres under springlaget. Selskabet redegør yderligere for, at der foretages mindre udgravningsarbejde på 4 lokaliteter af op til 25 m³ hver, og at der midlertidigt og lokalt vil forekomme øget turbiditet, som dog vil vende tilbage til

⁵ Lov om vandplanlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017, herunder bekendtgørelse nr. 819 af 15. juni 2023 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster og bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

baggrundsniveauet få timer efter arbejderne. Koncentrationer over 10 mg/l af suspenderet sediment i havvand tæt på havbunden kan, ud fra konservative modelleringsresultater, forekomme i op til 1,45 km fra udgravningsområdet, og vil derfor ikke forekomme i territorialfarvandet. Yderligere er det usandsynligt, at eventuelle forurenende stoffer vil opløses i havvandet, og vil derfor i stedet lægge sig lokalt på havbunden igen inden for få timer. På baggrund af dette forudser Nord Stream 2 ingen påvirkninger på dansk territorialfarvand.

Besvarelsen fra Nord Stream 2 AG er den 3. juli 2024 blevet videresendt af Energistyrelsen til Miljøstyrelsen med anmodning om, at Miljøstyrelsens eventuelle yderligere bemærkninger til selskabets besvarelse bedes sendt til Energistyrelsen.

Miljøstyrelsen har den 12. august 2024 fremsendt bemærkninger til Nord Stream 2 AG's besvarelse. Af styrelsens bemærkninger fremgår, at det ikke på det foreliggende grundlag er klart om sedimentspredningen rækker ind i det danske territorialfarvand, og at Miljøstyrelsen således ikke sikkert kan vurdere, om tilladelse til projektet er i overensstemmelse med § 8 i bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter, herunder om tilladelse til projektet kan indebære en risiko for tilstandsforringelse og ikke målopfyldelse for berørte vandforekomster.

Nord Stream 2 AG har den 26. september 2024 indsendt en opdateret ansøgning, hvor Miljøstyrelsens bemærkninger i forhold til sedimentspredning er blevet adresseret.

Miljøstyrelsen har med e-mail fremsendt den 7. november 2024 gjort opmærksom på, at tilladelse til projektet skal være i overensstemmelse med vandplanlægning for berørte målsatte vandforekomster og havstrategien for de berørte havområder. Yderligere har styrelsen noteret, at der i ansøgningen mangler en henvisning til lov om havstrategi, men at dette ikke har betydning for de fremlagte vurderinger.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) har i samme høringsvar bemærket, at Energistyrelsen vil kunne overveje at redegøre for, om ændringen i projektperioden til Q2-Q3 2025 vil kunne medføre væsentlig påvirkning på individer fra den sårbare Østersø-bestand af marsvin såvel som påvirkninger på bestanden. Ligeledes bemærker SGAV, at Energistyrelsen kan overveje at redegøre for, om ændring af projektperioden kan medføre væsentlig påvirkning på beskyttede fugle i området.

Partshøring

Udkastet til afgørelse har været sendt i partshøring hos Nord Stream 2 AG den 20. januar 2025 med frist den 3. februar 2025. Nord Stream 2 AG har fremsendt et høringsvar den 24. januar 2025. Selskabet har fremsendt en række tekstmæssige bemærkninger til udkastet samt forslag til justeringer.

Energistyrelsen har på baggrund af selskabets høringssvar foretaget enkelte tekstmæssige rettelser i overensstemmelse med bemærkningerne og justeringsforslagene.

Retsgrundlag

Kontinentalsokkeloven

Nedlæggelse af rørledninger til transport af kulbrinter på dansk kontinentalsokkel kræver klima-, energi- og forsyningsministerens tilladelse, jf. kontinentalsokkelovens § 4, stk. 1. I henhold til kontinentalsokkelovens § 4, stk. 2, kan der fastsættes vilkår for tilladelser meddelt efter § 4, stk. 1.

Det fremgår desuden af § 2, stk. 1 i bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg, at etablering og drift af transitørledninger til transport af kulbrinter hen over den danske kontinentalsokkel og det danske søterritorium fra en fremmed stat til en anden fremmed stat samt rørledninger til transport af udenlandsk producerede kulbrinter til Danmark, kun må finde sted efter tilladelse fra klima-, energi- og forsyningsministeren. I henhold til bekendtgørelsens § 4, stk. 1, kan der fastsættes vilkår i tilladelser meddelt i medfør af bekendtgørelsens § 2.

Beføjelser, som klima-, energi-, og forsyningsministeren er tillagt i henhold til kontinentalsokkeloven, udøves af Energistyrelsen på ministerens vegne, jf. delegationsbekendtgørelsens⁶ § 3, stk. 1, nr. 2.

Offshorehabitatbekendtgørelsen

Offshorehabitatbekendtgørelsen finder blandt andet anvendelse for ansøgninger om tilladelse til nedlæggelse af rørledninger til transport af kulbrinter på dansk kontinentalsokkelområde, som kræver tilladelse efter kontinentalsokkelovens § 4, stk. 1, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 12.

Før der kan træffes afgørelse om godkendelse efter kontinentalsokkelovens § 4, stk. 1, skal Energistyrelsen vurdere om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1. Hvis dette er tilfældet, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på det internationale naturbeskyttelsesområde under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 3.

Videre skal Energistyrelsen, før der kan træffes afgørelse om godkendelse efter kontinentalsokkelovens § 4, stk. 1, i medfør af bekendtgørelsens § 5, stk. 1, foretage en vurdering af, om det ansøgte kan:

⁶ Bekendtgørelse nr. 910 af 26. juni 2024 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser

- 1) medføre en forsætlig forstyrrelse i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), i alle livsstadier og i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer,
- 2) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller
- 3) ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b), i alle livsstadier.

Viser vurderingen, at det ansøgte projekt kan indebære en forstyrrelse, beskadigelse eller ødelæggelse som nævnt i bekendtgørelsens § 5, stk. 1, kan Energistyrelsen ikke meddele godkendelse til det ansøgte projekt, medmindre betingelserne i § 6 for at fravige § 5 er opfyldt, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 2.

Forinden der træffes afgørelse om godkendelse af et ansøgt projekt omfattet af bekendtgørelsen, kan Energistyrelsen indhente en udtalelse fra Miljøstyrelsen om vurderingerne efter § 3 og § 5, jf. bekendtgørelsens § 7.

Havstrategiloven

EU's havstrategidirektiv⁷ er implementeret i dansk ret ved havstrategiloven. Loven har til formål at fastlægge rammerne for de foranstaltninger, der skal gennemføres for at opnå eller opretholde god miljøtilstand i havets økosystemer og muliggøre en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer.

Havstrategiloven pålægger miljøministeren at udarbejde havstrategier for alle danske havområder for at:

- 1) beskytte, bevare og forebygge forringelse af havmiljøet og, hvor det er muligt, genoprette marine økosystemer i områder, hvor de er blevet negativt påvirket,
- 2) forebygge og reducere tilførsler til havmiljøet med henblik på gradvis at udfase forureningen og sikre, at der ikke er nogen væsentlige virkninger på eller risici for havets biodiversitet, de marine økosystemer eller menneskers sundhed eller retmæssige anvendelse af havet,
- 3) sikre de marine økosystemers evne til at håndtere forandringer og
- 4) sikre, at det samlede pres fra menneskelige aktiviteter er foreneligt med opnåelse af god miljøtilstand.

God miljøtilstand er beskrevet i havstrategilovens bilag 2 (direktivets bilag I) ved hjælp af 11 såkaldte kvalitative deskriptorer. Deskriptorerne omhandler:

⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger

- 1) Biodiversitet
- 2) Ikkehjemmehørende arter
- 3) Erhvervsmæssigt udnyttede fisk
- 4) Havets fødenet
- 5) Eutrofiering
- 6) Havbunden
- 7) Hydrografiske ændringer
- 8) Forurenende stoffer
- 9) Forurenede stoffer i fisk og skaldyr til konsum
- 10) Marint affald
- 11) Undervandsstøj.

Offentlige myndigheder er ved udøvelsen af beføjelser i henhold til lovgivningen bundet af de miljømål og indsatsprogrammer, som miljøministeren træffer afgørelse, jf. havstrategilovens § 18. Dette betyder, at myndighederne ved udøvelsen af deres beføjelser inden for lovgivningens rammer skal lægge havstrategien til grund.

Lov om vandplanlægning

Ved undersøgelser, der foregår indenfor en sømil fra basislinjen, skal Energistyrelsen vurdere, om det planlagte projekt kan have en negativ påvirkning på relevante vandområdeplaner, herunder fastsatte miljømål, jf. lov om vandplanlægning og tilhørende bekendtgørelser.

Energistyrelsens begrundelse og vurdering

Vurdering af aktiviteten i forhold til kontinentalsokkeloven og bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og på kontinentalsoklen

Energistyrelsens vurderer, at de ansøgte arbejder på Nord Stream 2-rørledningsanlægget i dansk sektor er omfattet af § 4, stk. 1, i kontinentalsokkeloven og § 2 i bekendtgørelse om visse rørledningsanlæg på søterritoriet og på kontinentalsoklen, da arbejderne har til formål at præservere og opretholde integriteten af et rørledningsanlæg på dansk kontinentalsokkelområde.

Energistyrelsen vurderer, at arbejderne med præservering af den beskadigede rørledning er et nødvendigt skridt for at mindske de miljø- og sikkerhedsmæssige risici forbundet med anlægget i dets nuværende tilstand, hvor det er fyldt med havvand og naturgas. Styrelsen lægger yderligere vægt på, at Nord Stream 2 AG vil sikre, at det foreslåede design af de isolerende plugs bliver vurderet af en uafhængig tredjepart, samt at rørledningen og de installerede plugs inspiceres regelmæssigt og trykket i rørledningen overvåges løbende fra land.

Vilkår 1: Vilkår 1 om tidsbegrænsning af godkendelsen er fastsat for at sikre, at arbejderne udføres i den ansøgte periode.

Vilkår 5: Energistyrelsen fastsætter vilkår 5 om indsendelse af oplysninger om arbejdsfartøj(er) og selskaber, der anvendes til og udfører de ansøgte arbejder, for at sikre, at styrelsen som tilsynsmyndighed har alle nødvendige oplysninger om de ansøgte arbejder, samt for at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse kan forholde sig til oplysningerne og give et endeligt positivt tilsagn til arbejderne, jf. høringssvaret fra Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse.

Vilkår 6: Energistyrelsen vurderer endvidere, at det er vigtigt som tilsynsmyndighed, at styrelsen kan sikre, at de ansøgte arbejder er udført i overensstemmelse med det, der er ansøgt om som beskrevet i ansøgningen, hvorfor styrelsen fastsætter vilkår om indsendelse af surveydata og –resultater, jf. vilkår 6. Data og resultater fra arbejderne og det afsluttende as-left survey skal bl.a. indeholde oplysninger om de overskårede og afkoblede rørstykkers placering.

Vilkår 7: For at Energistyrelsen kan følge med i projektet og varetage styrelsens miljø- og sikkerhedsmæssige forpligtelser i forbindelse med projektet, fastsætter Energistyrelsen vilkår 7 om, at Nord Stream 2 AG årligt skal fremsende en plan for Nord Stream 2-rørledningsanlægget til Energistyrelsen. Planen skal indeholde selskabets konkrete fremtidsplaner for rørledningsanlægget, herunder selskabets planer for de overskårede rørstykker, som forventes lagt på havbunden i forbindelse med de ansøgte arbejder. For at sikre Energistrelsens løbende indsigt i projektet, vurderes det at være hensigtsmæssigt, at planen sendes til Energistyrelsen senest inden udgangen af hvert kalenderår. Planen kan indgå i selskabets øvrige årlige afrapportering til Energistyrelsen.

Vurdering af aktiviteten i forhold til offshorehabitatbekendtgørelsen

Energistyrelsen har gennemgået ansøgningsmaterialet og vurderer, at Nord Stream 2 AG's redegørelse for potentielle påvirkninger på internationale naturbeskyttelsesområder og de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, konkret marsvin, er fyldestgørende, jf. offshorehabitatbekendtgørelsens § 3, stk. 2 og § 5, stk. 3.

Energistyrelsen vurderer, at de ansøgte arbejder hverken i sig selv eller i forbindelse med andre projekter kan antages at kunne have en væsentlig påvirkning på internationale naturbeskyttelsesområder. Energistyrelsen har lagt særlig vægt på, at arbejderne foregår i en afstand på minimum 25 km fra nærmeste marine Natura 2000-område Adler Grund og Rønne Banke (DK00VA261). Derudover har styrelsen lagt vægt på, at påvirkningen af havbund og vandsøjle er både midlertidig, kortvarig, og af begrænset omfang.

Energistyrelsen finder derfor, at der ikke skal foretages en konsekvensvurdering af de ansøgte aktiviteter, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 3, da det kan udelukkes, at aktiviteterne vil have en væsentlig negativ påvirkning på Natura 2000-områder.

Energistyrelsen vurderer endvidere, på baggrund af oplysningerne i ansøgningsmaterialet, at de ansøgte arbejder ikke vil medføre en forsættelig forstyrrelse af bilag IV-arter, herunder marsvin, i deres naturlige udbredelsesområde og ligeledes, at arbejderne ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i udbredelsesområdet for bilag IV-arter jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1.

For så vidt angår støjpåvirkninger har Energistyrelsen ved vurderingen af påvirkninger på bilag IV-arter lagt vægt på, at arbejderne udføres fra et dynamisk positioneringsfartøj og at påvirkningsafstandene for TTS og PTS ved brug af USBL er betingede af, at havpattedyrene opholder sig inden for den pågældende påvirkningsradius i 4 timer. Styrelsen vurderer således, at undervandsstøjen fra fartøjet fortrænger havpattedyr ud på den anden side af den relativt korte påvirkningszone for TTS og PTS inden de eksponeres for støj, der potentielt kan medføre PTS og TTS. Energistyrelsen har endvidere lagt vægt på, at øvrigt støjende aktiviteter og udstyr fra arbejderne ikke overskrider hverken PTS- eller TTS-tærskelværdierne for marsvin og øvrige havpattedyr, da udstyret opererer i frekvenser uden for dyrenes høreområde eller anvender kildestyrker under PTS- og TTS-tærsklerne. I vurderingen har Energistyrelsen særligt taget højde for den sårbare Østersø-bestand af marsvin og vurderer, at de ansøgte arbejder kan gennemføres uden risiko for skadelig påvirkning af netop disse.

For så vidt angår påvirkninger relateret til udgravningsarbejderne og stenlægning har Energistyrelsen lagt vægt på, at arbejderne omfatter mindre udgravnings- og stenlægningsarbejder som alle foregår under springlaget, hvorfor den øgede turbiditet i området vil være midlertidig, stærkt begrænset og af lokal omfang. Vandsøjlen turbiditet forventes derfor at vende tilbage til baggrundsniveauet få timer efter arbejdernes udførelse. Yderligere lægger styrelsen vægt på, at Nord Stream 2 AG anvender en ROV-baseret pumpe, som flytter det udgravede sediment bagud i et kontrolleret tempo for at mindske sedimentspredningen i vandsøjlen. Yderligere lægger styrelsen til grund, at havbundssedimenter fra målestationer tættest på projektområdet indeholder lavere værdier af ammunition (CWA) end havbundssedimenter ved andre målestationer i dansk farvand i det såkaldte HELCOM højrisiko-område for ammunition. Styrelsen finder, at Nord Stream 2 via modelleringsresultater i tilstrækkelig grad har redegjort for, at eventuelle forurenende stoffer ikke opløses i havvandet, men i stedet lægger sig lokalt på havbunden igen inden for få timer.

Vilkår 2: For at mindske påvirkningerne til omgivelserne og varetage hensynet til havmiljøet og eventuelle havpattedyr, fastsætter Energistyrelsen vilkår om, at Nord Stream 2 AG skal følge de vedhæftede standardvilkår for forundersøgelserne til havs, jf. vilkår 2.

Vilkår 3: For at sikre og kontrollere, at Nord Stream 2 AG efterlever de standardvilkår, som er knyttet til afgørelsens vilkår 2, fastsætter Energistyrelsen yderligere vilkår om, at Nord Stream 2 AG skal redegøre og dokumentere for opfyldelsen af de fastsatte vilkår i det vedlagte skema, jf. vilkår 3. Redegørelsen for opfyldelsen af de fastsatte vilkår skal returneres til Energistyrelsen senest 4 uger efter endt undersøgelsesprogram.

Vilkår 4: Med henblik på monitorering af støj fra de ansøgte arbejder, skal Nord Stream 2 AG udfylde vedhæftede skema (NoiseRegisterTemplate), og indsende skemaet til Miljøstyrelsen, jf. vilkår 4. Dokumentation for at indrapporteringen er fremsendt til Miljøstyrelsen skal fremsendes til Energistyrelsen til indvindingsekr@ens.dk senest 3 måneder efter arbejdnernes afslutning.

Vurdering af aktiviteten i forhold til Danmarks Havstrategi II og havstrategiloven

Energistyrelsen er ved udøvelse af beføjelser i medfør af kontinentalsokkelloven bundet af de miljømål og indsatsprogrammer, der fastsættes efter § 12 og § 13 i havstrategiloven, jf. § 18 i havstrategiloven.

Energistyrelsen er således forpligtet til at fremme havstrategiernes miljømål ved udøvelse af styrelsens beføjelser inden for rammerne af den gældende lovgivning. Dette betyder, at styrelsen ved udøvelsen af beføjelserne efter kontinentalsokkelloven, herunder tilladelse efter § 4, stk. 1, skal lægge havstrategien til grund.

Energistyrelsen vurderer, på baggrund af oplysningerne i ansøgningsmaterialet, at de ansøgte arbejder ikke vil forårsage væsentlige påvirkninger af havmiljøet, og at de ansøgte arbejder ikke vil påvirke belastning, kriterier eller mål for de 11 deskriptorer på havstrategilovens bilag 2, og at de ansøgte arbejder i øvrigt ikke er i strid med retningslinjerne i indsatsprogrammet i Danmarks Havstrategi II.

Energistyrelsen har ved vurderingen lagt vægt på, at de ansøgte arbejder vil have ingen (no) eller en ubetydelig (negligible) påvirkning for deskriptor 1 om biodiversitet, herunder fugle og havpattedyr, deskriptor 2 om ikkehjemmehørende arter, deskriptor 3 om erhvervsmæssig udnyttede fiskebestande, deskriptor 5 om eutrofiering, deskriptor 6 om havbundens integritet, deskriptor 7 om hydrografiske ændringer, deskriptor 8 om forurenende stoffer, deskriptor 10 om affald samt deskriptor 11 om undervandsstøj, og at de ansøgte arbejder ikke vil forhindre eller forsinke opnåelsen af god miljøtilstand for hver enkelt deskriptor.

Det er på denne baggrund Energistyrelsens vurdering, at den ansøgte undersøgelse ikke vil være uforenelig med opnåelsen af de fastsatte miljømål eller i øvrigt i strid med retningslinjerne i indsatsprogrammet i Danmarks Havstrategi II.

Vurdering af aktiviteten i forhold til lov om vandplanlægning

Energistyrelsen vurderer, at de planlagte arbejder ikke vil medføre en direkte eller indirekte påvirkning af overfladevandforekomster, som bevirker, at den aktuelle tilstand for de enkelte kvalitetselementer forringes, eller at de fastlagte miljømål forhindres.

Styrelsen har i ovenstående vurdering lagt særlig vægt på, at arbejderne indebærer mindre udgravnings- og stenlægningsarbejder under springlaget og at den deraf øgede turbiditet i området vil være både kortvarig og lokal. Styrelsen finder, at Nord Stream 2 via modelleringsresultater i tilstrækkelig grad har redegjort for, at sedimentspredningen ikke vil påvirke ind i dansk territorialfarvand og at eventuelle forurenende stoffer ikke opløses i havvandet, men i stedet lægger sig lokalt på havbunden igen inden for få timer.

Øvrige bemærkninger

Denne tilladelse fritager ikke Nord Stream 2 AG for at indhente i medfør af lovgivningen i øvrigt nødvendige tilladelser og godkendelser.

Det bemærkes ydermere, at såfremt arbejderne ikke afsluttes inden den angivne dato, skal Energistyrelsen orienteres om dette.

Nærværende tilladelse og vilkår fastsat heri erstatter ikke etableringstilladelse af 30. oktober 2019 eller driftstilladelse af 1. oktober 2020.

Hvis der tages kontakt til andre myndigheder vedrørende aktiviteterne for denne tilladelse, vil Energistyrelsen gerne informeres herom og sættes i kopi (cc) på korrespondancen. Orienteringen og korrespondancen bedes sendt til: mklh@ens.dk.

Klagevejledning

Enhver med væsentlig og individuel interesse i denne afgørelse kan klage over afgørelsen til Energiklagenævnet, Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg, (ekn@naevneneshus.dk), jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 1.

Lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når en afgørelse berører sådanne interesser, er klageberettigede, for så vidt angår de miljømæssige forhold i afgørelsen, hvis afgørelserne tillige er omfattet af regler udstedt i medfør af § 4 a, jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 2. Disse foreninger eller organisationer skal senest samtidig med klagen fremsende deres vedtægter til Energiklagenævnet som dokumentation for, at de er lokale eller landsdækkende, og at deres formål opfylder de angivne krav, jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 3.

Klage skal være indgivet skriftligt til Energiklagenævnet inden 4 uger fra tidspunktet, hvor afgørelsen bliver offentligt bekendtgjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag, jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 4.

Energistyrelsen gør opmærksomhed på, at klagen kan indgives til Energiklagenævnet på fire forskellige måder:

- Klageportalen for Nævnenes Hus på Energiklagenævnets hjemmeside
- digital post (e-boks),
- e-mail til ekn@naevneneshus.dk eller
- almindelig post til Energiklagenævnet, Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg.

Med venlig hilsen

Mads Kløve Hallstrøm

Energistyrelsen

Bilag:

Bilag 1 – Standardvilkår for forundersøgelser til havs

Bilag 2 – Redegørelse for opfyldelse af vilkår

Bilag 3 – NoiseRegisterTemplate

Bilag 4 – Høringssvar fra Slots- og Kulturstyrelsen

Bilag 5 – Høringssvar fra Miljøstyrelsen